

Sygn. akt III AUa 548/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2016 r. w Lublinie

sprawy T. D. oraz T. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji T. D. oraz T. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 16 marca 2016 r. sygn. akt IV U 302/14

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Hejwowska Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 548/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 grudnia 2011 r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że nie uregulowane zostały w ustawowym terminie płatności składki na:

- na ubezpieczenie społeczne za okres: od miesiąca listopada 2003 r. do miesiąca stycznia 2008 r.;
- na ubezpieczenie zdrowotne za okres: od miesiąca października 2004 r. do miesiąca stycznia 2008 r.;
- Fundusz Pracy za okres od miesiąca czerwca 2005 r. do miesiąca stycznia 2008 r.

należne z tytułu ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą – T. D. zgłoszonego do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na koncie płatnika (...) spółka cywilna w S. i ustalił zadłużenie T. D. według stanu na dzień wydania decyzji na kwotę 50 911,72 zł, w tym:

1) na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 38066,33 zł

-z tytułu składek w kwocie 22089,53 zł;

-z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 15 792 zł;

-z tytułu kosztów upomnienia – 184,80 zł;

2) na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznej 10 954,44 zł w tym

-z tytułu składek w kwocie 6608,44 zł;

-z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 4346 zł;

3) na Fundusz Pracy w kwocie łącznie 1890,95 zł w tym

-z tytułu składek w kwocie 1154,35 zł;

-z tytułu odsetek liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 719 zł;

-z tytułu kosztów upomnienia w kwocie 17,60 zł.

Decyzją z dnia 27 grudnia 2011 r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. orzekł, że T. D. jako współnik (...) spółka cywilna w S. zgodnie z art. 115 § 1 i 2 ustawy ordynacja podatkowa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi współnikami za:

1. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od miesiąca grudnia 2005 r. do miesiąca stycznia 2008 r. za pracowników (...) spółka cywilna;

2. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od miesiąca grudnia 2005 r. do miesiąca października 2007 r. za T. K. – współnika (...) spółka cywilna i według stanu na dzień wydania decyzji ustalił zadłużenie T. K. na łączną kwotę 52 981,47 zł w tym:

a) zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników w kwocie 28 019,93 zł w tym:

-na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 21 796,14 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 13 623,14 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 8173 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznie 4579,28 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 2869,28 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 1710 zł;

-na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie łącznie 1644,51 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 1030,51 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 614 zł;

b) zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za T. K. – współnika (...) spółka cywilna w kwocie 24 961,54 zł w tym:

-na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 17 242,14 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do października 2007 r. w kwocie 10716,14 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 6526 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznie 6342,47 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do października 2007 r. w kwocie 3951,47 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 2391 zł;

-na Fundusz Pracy w kwocie łącznie 1376,93 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do października 2007 r. w kwocie 856,93 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 520 zł;

Decyzją z dnia 27 grudnia 2011r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że nie uregulowane zostały w ustawowym terminie płatności składki na:

-na ubezpieczenie społeczne za okres: za miesiąc styczeń 2003, od miesiąca maja 2003 r. do miesiąca października 2007 r.;

-na ubezpieczenie zdrowotne za okres: od miesiąca lipca 2002 r. do miesiąca stycznia 2003, od miesiąca sierpnia 2003 r. do miesiąca października 2003 r. i od miesiąca października 2004 r. do miesiąca października 2007 r.;

-Fundusz Pracy za okres: za miesiąc październik 2003, od miesiąca czerwca 2005 r. do miesiąca października 2007 r. należne z tytułu ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą – T. K. zgłoszonego do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na koncie płatnika (...) spółka cywilna w S. i ustalił zadłużenie T. K. według stanu na dzień wydania decyzji na kwotę 56389,84 zł, w tym:

1) na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 42 030,66 zł

-z tytułu składek w kwocie 23721,26 zł;

-z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 18107 zł;

-z tytułu kosztów upomnienia – 202,40 zł;

2) na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznej 12548,41 zł w tym

-z tytułu składek w kwocie 7215,61 zł;

-z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 5324 zł;

-z tytułu kosztów upomnienia w kwocie 8,80 zł;

3) na Fundusz Pracy w kwocie łącznie 1810,77 zł w tym

-z tytułu składek w kwocie 1091,17 zł;

-z tytułu odsetek liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 702 zł;

-z tytułu kosztów upomnienia w kwocie 17,60 zł.

Decyzją z dnia 27 grudnia 2011 r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. orzekł, że T. K. jako współnik (...) spółka cywilna w S. zgodnie z art. 115 § 1 i 2 ustawy ordynacja podatkowa odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi współnikami za:

1. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od miesiąca grudnia 2005 r. do miesiąca stycznia 2008 r. za pracowników (...) spółka cywilna;

2. zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od miesiąca grudnia 2005 r. do miesiąca stycznia 2008 r. za T. D. – współnika (...) spółka cywilna i według stanu na dzień wydania decyzji ustalił zadłużenie T. K. na łączną kwotę 55386,57 zł w tym:

a) zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników w kwocie 28 019,93 zł w tym:

-na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 21 796,14 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 13 623,14 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 8173 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznie 4579,28 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 2869,28 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 1710 zł;

-na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie łącznie 1644,51 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 1030,51 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 614 zł;

b) zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za T. D. – współnika (...) spółka cywilna w kwocie 27366,64 zł w tym:

-na ubezpieczenia społeczne w kwocie łącznie 18 810,19 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 11776,19 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 7034 zł;

-na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie łącznie 7047,87 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 4427,87 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 2620 zł;

-na Fundusz Pracy w kwocie łącznie 1508,58 zł: z tytułu składek za okres od grudnia 2005 r. do stycznia 2008 r. w kwocie 945,58 zł, z tytułu odsetek za zwłokę liczonych na dzień wydania decyzji w kwocie 563 zł.

Odwołania od wszystkich powyższych decyzji złożyli T. K. i T. D. wnosząc o ich uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedziach na odwołania od powyższych decyzji organ rentowy domagał się ich oddalenia i zasądzenia od odwołujących się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Odwołania T. K. i T. D. zostały zarejestrowane pod sygn.akt IV U 154/12, IV U 155/12, IV U 156/12, IV U 157/12, IV U 158/12, IV U 159/12, IV U 160/12, IV U 161/12 i postanowieniem z dnia 31 stycznia 2013 r. połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt IV U 154/12.

Wyrokiem z dnia 3 września 2013 r. wydanym w sprawie sygn. akt IV U 154/12 Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołania od wszystkich wymienionych powyżej decyzji i zasądził od T. K. i T. D. solidarnie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 3600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Przedmiotowe orzeczenie zostało uchylone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa 1269/13, a sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Lublinie wskazał, iż Sąd pierwszej instancji powinien zbadać, czy organ rentowy w sposób prawidłowy ustalił wysokość zadłużenia wnioskodawców z tytułu nieopłaconych składek w spornym okresie oraz zakres odpowiedzialności byłych współników tej spółki za zadłużenie spółki z tytułu nieodprowadzonych składek. Sąd pierwszej instancji został również zobowiązany do wypowiedzenia się, jakie znaczenie z punktu widzenia istnienia wskazanej w decyzjach zaległości miał fakt wystawienia przez organ rentowy w dniu 24 marca 2010 r. zaświadczenia stwierdzającego brak zadłużenia T. K. z tytułu składek.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 16 marca 2016 r. oddalił wszystkie odwołania wnioskodawców od zaskarżonych decyzji oraz zasądził od T. K. i T. D. na rzecz organu rentowego kwoty po 3150 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w tym kosztów postępowania apelacyjnego.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

Sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy dopuścił z urzędu dowód z opinii biegłego ds. księgowości celem ustalenia wysokości zadłużenia płatnika składek (...) s.c. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników (...) s.c. oraz za wspólników (...) s.c. Biegła sądowa, po uzupełnieniu przez organ rentowy źródłowego materiału dowodowego w postaci deklaracji ZUS – DRA z wykazanymi deklarowanymi przez płatnika kwot składek oraz wpłat wnoszonych przez płatnika na poczet zadeklarowanych składek, załączników do deklaracji ZUS – DRA dnia 16 sierpnia 2015 r., wydała kompleksową opinię, w której sporządziła zbiorcze zestawienie wartości składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, z którego wynika, że suma zadeklarowanych przez płatnika składek od miesiąca lipca 2002 r. do miesiąca stycznia 2003 r. i od miesiąca maja 2003 r. do miesiąca stycznia 2008 r. stanowi kwotę 117 698,12 zł. Składki te uregulowane zostały do kwoty 26 168,69 zł. Na koncie płatnika składek (...) s.c. figuruje więc zadłużenie w kwocie 91 529,43 zł.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że powyższe wyliczenie biegłej jest zgodne z wyliczeniami organu rentowego (pismo k. 207). Natomiast wysokość sum deklarowanych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od miesiąca grudnia 2005 r. do miesiąca stycznia 2008 r. za wspólników spółki cywilnej T. D., T. K. i pracowników wyniosła 54 414,73 zł. Sumy te zostały opłacone do kwoty 4217,62 zł. Zaległość za ten okres wynosi zatem 50 197,11 zł, w tym z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne 36 115,47 zł, na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 11 248,62 zł, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w kwocie 2833,02 zł (opinia biegłej z załącznikami k. 242 -253). Powyższe wyliczenia wskazują, że organ rentowy prawidłowo obliczył wysokość zadłużenia płatnika (...) s.c. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za pracowników (...) s.c. oraz zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FGŚP za wspólników tej spółki za okresy objęte zaskarżonymi decyzjami. W swojej opinii biegła sądowa wskazała bowiem łączne kwoty uiszczonych składek przez płatnika na poszczególne ubezpieczenia, natomiast proporcjonalne zaliczenie poszczególnych wpłat na zadłużenia każdego ze wspólników i za pracowników nastąpiło poprzez rozliczenie w programie Exel przez organ rentowy na karcie 47-48 akt organu rentowego, gdzie wskazano kwoty główne zadłużenia każdego ze wspólników, a na karcie 50 akt organu rentowego zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za pracowników spółki cywilnej, które pokrywają się z kwotami wynikającymi z zaskarżonych decyzji. Takie wyliczenie sporządza się na potrzeby wydawanych decyzji, gdyż w systemie figuruje łączne zadłużenie na koncie płatnika za poszczególne miesiąca na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i FP i FGŚP (zeznania świadka L. B. (nagranie od 00:37:23 do 01:10:42).

Sąd pierwszej instancji obdarzył wiarą dowód z opinii biegłej ds. księgowości, dowód z zeznań świadka L. B. oraz szczegółowe rozliczenie dokonanych wpłat przez płatnika składek i wyliczenie wysokości zadłużenia dokonane przez organ rentowy w zestawieniach na k. 47-50 akt organu rentowego. Powyższe dowody są bowiem spójne, korespondują ze sobą, a ponadto dokonane przez organ rentowy wyliczenie zadłużenia oparte zostało na dokumentach złożonych przez płatnika w postaci deklaracji ZUS – DRA i załącznikach do nich oraz dokonanych wpłatach. Pokrywa się również z wyliczeniami biegłej ds. księgowości.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wspólnicy spółki cywilnej (...) T. K. i T. D. byli na bieżąco informowani o wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP, o czym świadczą wystawione przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 2003 r. do 2007 r. przeciwko (...) s.c. tytuły wykonawcze, toczące się administracyjne postępowanie egzekucyjne na podstawie tych tytułów prowadzone przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w S., które postanowieniem z dnia 11 marca 2008 r. zostało umorzone oraz

umowa o rozłożenie na raty należności z tytułu składek zawarta z organem rentowym 7 kwietnia 2003 r. (załączniki do pisma organu rentowego z dn. 9.03.2016 r. – akta organu rentowego).

Sąd pierwszej instancji powołując się na treść art. 864 k.c. wskazał, że za zobowiązania spółki cywilnej wspólnicy odpowiedzialni są solidarnie. Zgodnie zaś z art. 115 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012r. poz. 749 ze zm.) wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem. Za zobowiązania podatkowe powstałe, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki odpowiadają osoby będące wspólnikami w momencie rozwiązania spółki. Na mocy natomiast art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wyżej cytowany przepis ordynacji podatkowej stosuje się również do należności z tytułu składek.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że odwołujący się nie przedstawili żadnych dowodów prowadzących do wniosku, że decyzje należy zmienić. Jak słusznie zauważył przy tym pełnomocnik organu rentowego, Sąd nie ma prawnej możliwości uchylecia zaskarżonych decyzji. Nie ulega również wątpliwości, że organ rentowy wydając przedmiotowe decyzje realizował przepisy prawa. Wysokość zadłużenia figurującego na koncie płatnika z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP została prawidłowo ustalona przez organ rentowy.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nie zasługuje również na uwzględnienie zarzut przedawnienia podniesiony przez pełnomocnika ubezpieczonych. Zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych o treści obowiązującej do 1 stycznia 2012 r. należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Ustawą z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców został zmieniony z dniem 1 stycznia 2012 r. art 24 ust. 4 niniejszej ustawy i od tej daty termin przedawnienia wynosi 5 lat od dnia, w którym stały się wymagalne. Na zasadzie art. 27 ust. 1 i 2 wskazanej ustawy zmieniającej do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Zgodnie natomiast z art. 24 ust. 5a i 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 29 ust. 1a (zawarcie umowy o rozłożenie należności na raty), do dnia terminu płatności odroczonej należności z tytułu składek lub ostatniej raty. Bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego (ust. 5b). Należy zatem stwierdzić, że w stosunku do zaległości na ubezpieczenia społeczne za 01/2003, od 05/2003 do 11/2005, na ubezpieczenie zdrowotne od 08/2003 do 10/2003, 04/2004, od 09/2004 do 11/2005, na FP i FGŚP za 10/2003, od 05/2005 do 11/2005 zastosowanie ma zawieszenie terminu przedawnienia od daty doręczenia tytułów wykonawczych płatnikowi do dnia 11.03.2008 r. tj. umorzenia administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Natomiast do należności na FUS i FP i FGŚP za 01/2003 ma zastosowanie zawieszenie biegu terminu przedawnienia od dnia zawarcia umowy o układ ratalny od dnia 7 kwietnia 2003 r. do 27.05.2003 r. tj. do rozwiązania tej umowy o układ ratalny. Sąd wskazał, że najstarszą zaległością objętą zaskarżonymi decyzjami jest należność z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiąc lipiec 2002 r., która stała się wymagalna z dniem 15 sierpnia 2002 r. i uległaby przedawnieniu dopiero z dniem 16 sierpnia 2012 r. Zaskarżona decyzja nr (...) została zaś wydana dnia 27 grudnia 2011 r. tak jak i pozostałe, co powoduje, że nie uległa przedawnieniu powyższa należność ani pozostałe późniejsze należności z tytułu nieopłaconych składek objęte zaskarżonymi decyzjami. Ponadto zgodnie z art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych bieg terminu przedawnienia zawiesza się również w przypadku wydania przez organ rentowy decyzji ustalającej obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenia. Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania

do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna, tak więc w stosunku do należności objętych zaskarżonymi decyzjami bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu od dnia 16.11.2011 r. tj. od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie określenia zadłużenia wspólników spółki cywilnej i trwa nadal. Zgodnie natomiast z art. 118 § 1 ustawy ordynacja podatkowa nie można wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, jeżeli od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość podatkowa, upłynęło 5 lat. W związku z powyższą regulacją organ rentowy w decyzjach nr (...) wskazał, że T. D. i T. K. odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami za zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek za ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, FP i FGŚP za okres od grudnia 2005 r. (zaległość za ten miesiąc powstała dnia 16 stycznia 2006 r.) do miesiąca stycznia 2008 r. za pracowników oraz za siebie nawzajem.

Zdaniem Sądu Okręgowego sam fakt wydania czterech decyzji zamiast jednej nie prowadzi do zwielokrotnienia tytułów egzekucyjnych. Jednocześnie Sąd podzielił stanowisko pełnomocnika organu rentowego przedstawione w piśmie procesowym z dnia 28 czerwca 2013r., że wady decyzji organu rentowego spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostają poza przedmiotem postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Twierdzenie to zostało poparte postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2012r., sygn. akt I UK 267/11.

Odnosząc się do zaświadczenia z dnia 24 marca 2010 r. wystawionego przez organ rentowy T. K., iż wymieniony nie posiada zaległości w opłacaniu składek na datę 24 marca 2010 r. (k.73) Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zaświadczenie to dotyczy braku zaległości w opłacaniu składek w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez wymienionego i zarejestrowaną pod nr NIP (...), Regon (...), natomiast nie dotyczy ono zaległości z tytułu nieopłaconych składek jako wspólnika spółki cywilnej (...), której nadany został nr NIP (...), nr Regon (...). Niniejsze zaświadczenie nie ma zatem żadnego znaczenia w okolicznościach niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżone decyzje są prawidłowe i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku. Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd pierwszej instancji uzasadnił treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 i § 13 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2002r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku złożyli T. K. i T. D. zaskarżając przedmiotowe rozstrzygnięcie w całości i zarzucając:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na treść zapadłego wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach tj. naruszenie:

- **art. 225 k.p.c. i 241 k.p.c.** poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w punkcie 1 postanowienia z dnia 5 lutego 2016 r. wskutek ich zastosowania i otwarcia zamkniętej rozprawy na nowo z urzędu i podjęcie czynności dowodowych z urzędu przez Sąd, w kontekście faktu, iż żadna ze stron postępowania nie składała wniosku w tym zakresie oraz nie wykazywania przez organ rentowy danych okoliczności w przedmiocie zarzutów pod adresem kwestionowanych decyzji;

- **art.132 § 1 k.p.c. z zw. z art.130 k.p.c. i art.207 § 7 i 3 k.p.c.** poprzez przyjęcie do akt wadliwie złożonego pisma strony pozwanej oraz przeprowadzenie dowodu spóźnionego w osobie świadka L. B. na podstawie, których Sąd czynił ustalenia faktyczne w sprawie stanowiące podstawę do wydania orzeczenia w sprawie, a biegła opiniowała w sprawie, mimo że pismo winno ulec zwrotowi a dowód z zeznań świadka pominięty jako spóźniony zważywszy na rygory jakie nałożył Sąd w ramach prowadzonego postępowania dowodowego;

- **art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. i art. 3 k.p.c. i art. 5 k.p.c.** w zakresie punktu 4 postanowienia z dnia 5 lutego 2016 r. poprzez ich błędną wykładnię i zobowiązanie fachowego pełnomocnika organu rentowego do przedstawienia dowodów w zakresie podejmowanych czynności procesowych na etapie postępowania egzekucyjnego przez organ ubezpieczeniowy, w sytuacji, kiedy strona tego postępowania ZUS O/S. była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika i Sąd z urzędu nie powinien pouczać strony o

przysługujących jej uprawnieniach w procesie, nakładać na nią obowiązków procesowych dowodzenia okoliczności ważkich dla przedmiotu postępowania, a związanych z oceną poprawności wydanych przez organ rentowy decyzji kwestionowanych przez ubezpieczonych;

- **art. 207 § 7zd.2 k.p.c. w zw. z art. 207 § 3 k.p.c.** poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie do akt pisma pełnomocnika organu rentowego z dnia 9 marca 2016 r. w kontekście faktu, iż Sąd I instancji udzielił organowi rentowemu 14 - dniowego terminu do złożenia dokumentów i wniosków dowodowych, który upłynął w dniu 23 lutego 2016r., a przedmiotowe pismo wpłynęło z uchybieniem tego terminu i jako takie winno z urzędu ulec zwrotowi, co nakazują bezwzględnie obowiązujące w/w przepisy postępowania;

- **art. 328 § 2 k.p.c.** poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i niewyjaśnienie w pisemnych motywach orzeczenia przepisów prawa, jakie uprawniały organ ZUS/O S. do wydania czterech decyzji wskazujących na zobowiązania apelujących, skoro uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie wyjaśnia podstawy prawnej wydanego orzeczenia w zakresie poprawności wydania przez organ rentowy czterech decyzji, w tym dwóch ustalających i dwóch przenoszących odpowiedzialność apelujących za zobowiązania spółki cywilnej, albowiem uzasadnienie to nie wskazuje, jakie konkretnie przepisy materialnego uprawniały organ rentowy ZUS-u do wydania takowych czterech decyzji a nie dwóch (ustalającej wysokość zobowiązań spółki cywilnej i drugiej przenoszącej odpowiedzialność na współników) oraz jakie przepisy prawa nie dają podstawy do twierdzenia, że należności w zakresie nieodprowadzonych składek nie uległy przedawnieniu w zakresie odsetek za opóźnienie w zapłacie mimo, że również zostały ujęte w zaskarżonych decyzjach, jako elementy kwot ujętych, jako wysokość zobowiązań za jakie odpowiadają tak skarżący T. K., jak i skarżący T. D.;

- **art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c.** poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego w oparciu o wadliwie, a to z naruszeniem w/w przepisów postępowania, zgromadzony materiał dowodowy, w tym materiał źródłowy do opinii biegłej w następstwie, którego dokonano poczynienia błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia w zaskarżonym wyroku, a w szczególności poprzez przyjęcie, że:

a) ubezpieczeni w toku przeprowadzonego procesu nie podnosili żadnych merytorycznych zarzutów dotyczących zaskarżonych decyzji, gdy tymczasem we wniesionych odwołaniach ubezpieczeni wyraźnie podnosili, iż organ nie przedstawił im szczegółowego wyliczenia kwot za poszczególne miesiące, co uniemożliwiało im zweryfikowanie dokonywanych przez nich wpłat, a tym samym ustalenie wysokości ewentualnego zadłużenia i takowego wyliczenia organ skutecznie procesowo i bez naruszenia przepisów postępowania przedstawił w toku postępowania sądowego wyliczenia w przedmiocie weryfikacji trafności decyzji, mimo, że to na organie ubezpieczeniowym w tym zakresie ciążył ciężar wykazania trafności swych racji tym bardziej, że już na etapie postępowania przed ZUS/O S. skarżący T. K. kwestionował wysokość przedstawianego mu wyliczenia, co wynikało również z uzasadnienia zaskarżonej decyzji o nr (...) z dnia 27 grudnia 2011 r., zaś dowody jakie przedstawił organ rentowy (jego pełnomocnik) bez inicjatywy sądu nie dawały podstaw do poczynienia takowych ustaleń o poprawności wydania decyzji;

b) poprzez przyjęcie, iż wskazanie przez organ na żądanie ubezpieczonych globalnego wyliczenia kwoty zadłużenia całkowicie wypełniało obowiązek organu do informowania ubezpieczonych o ich ewentualnym stanie zadłużenia, gdy tymczasem owo globalne wyliczenie kwoty powodowało uniemożliwienie ubezpieczonym jego zweryfikowania w zakresie dokonywanych przez ubezpieczonych wpłat na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy dokonywanych przez płatnika składek, a tym samym uniemożliwiało zweryfikowanie prawidłowości prowadzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kont płatnika;

c) poprzez przyjęcie, iż wydanie względem ubezpieczonych T. K. i T. D. czterech oddzielnych decyzji (decyzji z dnia 27 grudnia 2011r. nr (...) - (...) i decyzji nr (...) mających charakter deklaratoryjny oraz decyzji z dnia 27 grudnia 2011 r. nr (...) - (...) i decyzji nr (...) mających charakter konstytutywny) w zakresie ich odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania spółki cywilnej jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, gdy tymczasem należało uznać, że decyzja ustalająca odpowiedzialność współników za zobowiązania rozwiązanej spółki cywilnej winna być wydana w stosunku do wszystkich jej współników łącznie, a nie w stosunku do jednego z nich (poszczególnych z nich jak to

miało miejsce w niniejszej sprawie), mając na uwadze w szczególności fakt, iż wszystkie decyzje dotyczą analogicznych okresów i powodują zwielokrotnienie zaskarżonych decyzji;

- art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu mającego istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia zawartego w punkcie II zaskarżonego wyroku poprzez niewłaściwe ich zastosowanie i zasądzenie od odwołujących T. K. i T. D. na rzecz (...) Oddziału w S. kwoty po 3 150,00 zł zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zawierającej koszty postępowania apelacyjnego, gdy tymczasem koszty zastępstwa prawnego w sprawach w przedmiocie odwołań od decyzji objętych niniejszym postępowaniem nie zostały uregulowane w powołanym wyżej Rozporządzeniu, a opłata w zakresie spraw w stawce minimalnej opiewać powinna na kwotę 60,00zł z uwagi na zastosowanie do niniejszej sprawy spraw najbardziej zbliżonych, a to dotyczących świadczeń pieniężnych za ubezpieczenia społeczne i zaopatrzenie emerytalne zgodnie z §11 ust.2 powołanego rozporządzenia w zw. z §5 tego rozporządzenia.

II. obrazę przepisów prawa materialnego:

- art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 115 ordynacji podatkowej w zw. z art. 864 k.c. poprzez ich błędną wykładnię mającą wpływ na wydane w sprawie rozstrzygnięcie, a w szczególności poprzez przyjęcie, iż organ ustalając solidarną odpowiedzialność wspólników rozwiązanej spółki cywilnej uprawniony był do wydania czterech odrębnych decyzji, gdy tymczasem wydanie czterech odrębnych decyzji w stosunku do ubezpieczonych spowoduje zwielokrotnienie wysokości zobowiązania podatkowego, co jest sprzeczne z przepisami prawa oraz z istotą instytucji odpowiedzialności solidarnej wspólników rozwiązanej spółki za jej zobowiązania;

- art.28 ust. 2 ustawy z dnia 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym poprzez zastosowanie do objętych decyzjami składek na ubezpieczeń zdrowotne sprzed wejścia zmiany przepisów tej ustawy i uznanie ich jako nieprzedawnionych, a tym samym trafnych zaskarżonych decyzji (...) S., tymczasem w zaskarżonych decyzjach ujęte były należności przedawnione, tak w zakresie należności głównych, jak i odsetek, a jako nie takie ujęte zostały sprzecznie z przepisami prawa, a przez to decyzje ZUS O/ S. z dnia 27 grudnia 2011 r., nie mogły występować w obrocie prawnym w tym zakresie jako wydane z naruszeniem przepisów prawa materialnego i jako takie powinny zostać uchylone z obrotu prawnego przez weryfikujący ich trafność Sąd w ramach złożonych na nie odwołań.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wnosili o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego jego rozpoznania. Jako żądanie ewentualne wskazali zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie poprzedzających wydanie wyroku decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 grudnia 2011 r. Nr (...) - -- (...); Nr (...) - (...); Nr (...) - (...); Nr (...) - (...) i przekazanie sprawy Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. do ponownego rozpoznania lub umorzenie postępowań prowadzonych przez ZUS/O S. w przedmiocie wydanych decyzji. Skarżący domagali się również zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. solidarnie na rzecz ubezpieczonych T. K. i T. D. zwrotu kosztów postępowania w I i II instancji według norm przepisanych przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego w sprawie o sygn. akt III AUa 1269/13 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 stycznia 2014r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jako niezasadna podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego, sporządzonego zgodnie z wymaganiami art. 328 § 2 k.p.c., spotyka się z pełną akceptacją sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia.

W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy właściwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, w dostateczny sposób przytoczył i wyjaśnił podstawę prawną orzeczenia, a także nie dopuścił się innych naruszeń prawa procesowego i materialnego zarzucanych w apelacji.

Na wstępie podkreślić należy, iż postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych toczy się według nieco odmiennych reguł niż typowe postępowanie cywilne. Ma bowiem charakter kontrolny w stosunku do wydanej w postępowaniu administracyjnym decyzji organu rentowego. Od momentu wniesienia odwołania do sądu powszechnego sprawa wszczęta przez ubezpieczonego staje się sprawą cywilną i podlega rozpoznaniu według zasad właściwych dla tej kategorii spraw (art. 83 ust. 2 cytowanej ustawy w związku z art. 1 k.p.c.). Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zasadą jest orzekanie o prawach lub obowiązkach stron na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego, wady decyzji administracyjnej wynikające z naruszeń przepisów postępowania przed organem rentowym pozostają zasadniczo poza zakresem jego rozpoznania. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., sygn. akt II UK 242/13, LEX nr 1415119, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 r., sygn. akt II UK 360/10, LEX nr 901610).

Powołana w uzasadnieniu apelacji uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010 r., sygn. akt I UZP 3/2010, OSNP 2011/17-18/233, dotyczy innej sytuacji, iż ta analizowana w przedmiotowym przypadku. Odnosi się bowiem do kwestii dopuszczalności odwołania do sądu powszechnego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (organu rentowego) wydanej na podstawie art. 83a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w przedmiocie nieważności decyzji, podobnie jak cytowane w apelacji postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 marca 2013 r., sygn. akt III AUz 54/13. Nie ma zatem zastosowania w niniejszej sprawie. Pozostałe orzecznictwo przytoczone w złożonym środku odwoławczym odnośnie kwestii wydania odrębnych decyzji w przedmiocie odpowiedzialności współników spółki (...) jest orzecznictwem sądów administracyjnych i jako takie nie może mieć bezpośredniego przełożenia na sytuację procesową zaistniałą w rozstrzyganym przypadku.

Zdaniem Sądu drugiej instancji zaskarżone decyzje nie zawierają wad dyskwalifikujących je jako przedmiot odwołania. Nawet, jeżeli postępowanie administracyjne było prowadzone z pewnymi uchybieniami proceduralnymi, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzje oddzielnie ustalające odpowiedzialność odwołujących się jako współników spółki cywilnej za jej zaległości składkowe, rzeczą sądu orzekającego w niniejszej sprawie było zbadanie prawidłowości zaskarżonych decyzji przede wszystkim pod kątem wysokości zaległości składkowych w nich stwierdzonych oraz podstaw i zasad odpowiedzialności T. K. i T. D. za przedmiotowe zaległości. Pomimo jednoczesnego niewymienienia nazwisk obu współników odpowiedzialnych za zaległe składki w zaskarżonych decyzjach, z treści tychże rozstrzygnięć wydanych w tej samej dacie wynika jednoznacznie, że zarówno T. K., jak i T. D. ponoszą solidarną odpowiedzialność wspólnie z pozostałymi współnikami za zobowiązania powstałe w spornych okresach. Obaj wymienieni współnicy byli również stronami toczącego się postępowania sądowego zakończonego wydaniem jednego wyroku w przedmiocie złożonych przez nich odwołań. Charakter ich odpowiedzialności za zaległości składkowe nie może więc budzić w przyszłości jakichkolwiek wątpliwości organu egzekucyjnego.

Należy się zatem zgodzić ze skarżącymi, iż decyzja ustalająca ich solidarną odpowiedzialność za zobowiązania spółki cywilnej powinna być wydana w stosunku do wszystkich jej współników łącznie, jednakże w realiach niniejszej sprawy uchybienie to w ocenie Sądu Apelacyjnego nie wpływa na możliwość zweryfikowania prawidłowości wydanych decyzji w postępowaniu przed sądem powszechnym. Jak słusznie przy tym stwierdził Sąd Okręgowy w świetle obowiązujących przepisów kodeksu postępowania cywilnego Sąd pierwszej instancji nie miał możliwości w orzeczeniu kończącym postępowanie stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji ani ich uchylenia. Zamknięty katalog rozstrzygnięć w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie odpowiada bowiem możliwościom jakie daje ustawodawca w

tym względzie sądom orzekającym w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika przy tym, że nawet w razie braku stwierdzenia w decyzji solidarnej odpowiedzialności współników spółki cywilnej za zaległości z tytułu składek sąd rozstrzygający w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych nie może zmienić tejsze decyzji, jeśli mimo wskazanej wady jest ona zgodna z przepisami prawa materialnego. Przedmiotowa wada konstrukcyjna decyzji nie ma bowiem znaczenia dla rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2009 r., sygn. akt II UK 304/08, LEX nr 707884).

W tej sytuacji sformułowane przez autorów apelacji zarzuty naruszenia art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 115 ordynacji podatkowej w zw. z art. 864 k.c. poprzez ich błędną wykładnię mającą wpływ na wydane w sprawie rozstrzygnięcie, a w szczególności poprzez przyjęcie, iż organ ustalając solidarną odpowiedzialność współników rozwiązanej spółki cywilnej uprawniony był do wydania czterech odrębnych decyzji oraz obraży art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż wydanie względem ubezpieczonych T. K. i T. D. tj. czterech oddzielnych decyzji w zakresie ich odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania spółki cywilnej jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, muszą być uznane za niezasadne. Podobnie należało ocenić zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie w pisemnych motywach orzeczenia przepisów prawa, jakie uprawniały organ ZUS/O S. do wydania czterech decyzji wskazujących na zobowiązania apelujących. W świetle ostatnio wymienionego przepisu uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Wszystkie opisane elementy zawiera uzasadnienie zaskarżonego wyroku. Kwestia wydania czterech decyzji w niniejszej sprawie również została umotywowana w uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w jego ocenie nie prowadzi to do zwielokrotnienia tytułów egzekucyjnych. Jednocześnie, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, zaznaczył, iż wady decyzji organu rentowego spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostają poza przedmiotem postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wyjaśnił zatem swoje stanowisko w tym względzie, a Sąd drugiej instancji mógł dokonać jego weryfikacji, nawet jeśli w ocenie skarżących było ono lakoniczne i pozbawione podstawy prawnej. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być uznany za uzasadniony jedynie w przypadkach wyjątkowych, kiedy treść uzasadnienia całkowicie uniemożliwia sądowi drugiej instancji dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2011 r., sygn. akt I UK 325/10, OSNP 2012/17-18/223). Z taką zaś sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszym przypadku. Wbrew twierdzeniom autorów apelacji naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. nie może mieć przy tym wpływu na treść wyroku, bowiem uzasadnienie jest sporządzane już po wydaniu orzeczenia i stanowi jedynie przeniesienie na papier motywów, które wcześniej zdecydowały o treści rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 13 października 2015 r., sygn. akt I ACa 880/15, LEX nr 1957381).

W ocenie Sądu drugiej instancji nietrafne są również zarzuty obraży przepisów prawa procesowego związane z naruszeniem przez Sąd Okręgowy zasady kontrydktoryjności oraz nieprawidłowym gromadzeniem materiału dowodowego w sprawie i otwarciem zamkniętej rozprawy na nowo. Przede wszystkim podkreślić należy, iż z art. 232 k.p.c. wynika, że strony są dysponentami toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Odrębny charakter postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie wyłącza zasady kontrydktoryjności w tych sprawach, w tym ciężaru dowodzenia twierdzeń przez strony. Dopuszczenie dowodu z urzędu nie jest jednak wykluczone. Stanowi uprawnienie sądu, ma charakter fakultatywny i powinno być oparte na uzasadnionych przesłankach w okolicznościach konkretnej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., sygn. akt II UK 269/10, LEX nr 794791, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 stycznia 2011 r., sygn. akt VI ACa 780/10, LEX nr 786998). W niniejszym przypadku Sąd Okręgowy dopuścił niektóre dowody z urzędu, jednakże zdaniem Sądu Apelacyjnego było to uzasadnione i nie naruszyło zasady kontrydktoryjności. Organ rentowy na poparcie podnoszonych twierdzeń przedstawił bowiem dokumentację zawartą w aktach rentowych oraz zgłaszał wnioski dowodowe w toku postępowania sądowego. Dopuszczenie pewnych dowodów przez Sąd pierwszej instancji z urzędu miało jedynie na celu wyjaśnienie wątpliwości powstałych w toku rozpoznawania sprawy i było związane koniecznością zbadania prawidłowości decyzji organu rentowego. Trzeba bowiem pamiętać,

że zasada kontryktoryjności nie może prowadzić do niewyjaśnienia sprawy w niezbędnym zakresie, ponieważ nie zostałyby wówczas zrealizowane konstytucyjne prawo strony do sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt III UK 166/14, LEX nr 1682216). W przypadku zobowiązania organu rentowego przez sąd do przedkładania dokumentów na podnoszone okoliczności trzeba również zwrócić uwagę na fakt, iż akta ubezpieczeniowe stron postępowania lub ich części zawierające poszczególne dokumenty często są przekazywane pomiędzy poszczególnymi sądami a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na toczące się jednocześnie postępowania administracyjne czy inne procesy cywilne, w których akta te są niezbędne do wydawania prawidłowych rozstrzygnięć. W jednym momencie sąd orzekający w danej sprawie może nimi dysponować, na innym zaś etapie procesu mogą się one znajdować w dyspozycji innego organu. W takiej sytuacji wezwanie do złożenia dokumentów, na które powołuje się pozwany nie może być uznane za naruszenie zasady kontryktoryjności i pouczenie strony o przysługujących jej uprawnieniach. Nie dowodzi bowiem działania za stronę w procesie przez sąd, ale wynika z konieczności uporządkowania podnoszonych twierdzeń i zebranego materiału dowodowego.

Względem zarzutu dotyczącego otwarcia zamkniętej rozprawy na nowo i podjęcia czynności dowodowych bez wniosku stron należy wskazać, iż co do zasady otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo następuje z urzędu, jednakże sąd może uwzględnić wnioski stron w tym zakresie, jeżeli jest to konieczne do zabezpieczenia ich praw. Otwarcie rozprawy następuje, gdy istotne okoliczności ujawniły się po zamknięciu rozprawy - art. 316 § 2 k.p.c., ale może być też np. wynikiem narady sędziowskiej - art. 324 k.p.c. lub postępowania dowodowego - art. 224 § 2 k.p.c. (por. m.in. komentarz do art. 225 k.p.c. pod red. Ewy Stefańskiej LEX 2015, oraz komentarz do art. 225 k.p.c. pod red. T.Erecińskiego LexisNexis 2012). W ocenie doktryny otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo jest zatem możliwe w sytuacji, gdy sąd mający wydać wyrok powźmie wątpliwości odnośnie mającego zapaść rozstrzygnięcia. Przebieg postępowania w niniejszej sprawie wskazuje, iż takie okoliczności zaistniały w przedmiotowym przypadku. Wbrew twierdzeniom skarżących Sąd był zatem uprawniony do działania w tym zakresie z urzędu i wydania postanowienia o otwarciu zamkniętej rozprawy oraz uzupełnieniu postępowania dowodowego, o ile zdaniem Sądu Okręgowego zebrany materiał dowodowy był niewystarczający do wyrokowania. Jak już bowiem analizowano powyżej zasada kontryktoryjności nie może prowadzić do niewyjaśnienia sprawy w niezbędnym zakresie.

Uchyleniem zaskarżonego wyroku nie mogą również skutkować zarzuty apelacji związane z przyjęciem do akt sprawy pisma procesowego pełnomocnika organu rentowego z dnia 9 marca 2016 r. pomimo istnienia podstaw do dokonania jego zwrotu oraz przekroczenia przez pozwanego terminu do złożenia dokumentów i wniosków dowodowych. Przede wszystkim podkreślić należy, iż przedmiotowe pismo procesowe w ocenie Sądu Apelacyjnego nie było pismem przygotowawczym w rozumieniu art. 127 k.p.c. W pismach procesowych mających na celu przygotowanie rozprawy (pisma przygotowawcze) należy bowiem podać zwięźle stan sprawy, wypowiedzieć się co do twierdzeń strony przeciwnej i dowodów przez nią powołanych, wreszcie wskazać dowody, które mają być przedstawione na rozprawie, lub je załączyć. W pismach przygotowawczych strony mogą wskazywać podstawy prawne swoich żądań lub wniosków. Pismo procesowe z dnia 9 marca 2016 r. zostało zaś złożone w wykonaniu zobowiązania Sądu do nadesłania wskazanej w nim dokumentacji ubezpieczeniowej oraz sporządzenia projektów decyzji określonej treści. Nie było zatem pismem przygotowawczym i dlatego nie może podlegać rygorowi zwrotu przewidzianemu w art. 207 § 7 k.p.c.

Odnośnie zaś przyjęcia do akt sprawy pisma procesowego pozwanego z dnia 31 marca 2015 r. zaznaczyć trzeba, iż zgodnie z wymogami art. 132 § 1 k.p.c. zostało do niego dołączone potwierdzenie wysłania pisma przesyłką poleconą pełnomocnikowi odwołujących się (k.232 a.s.). Nie było zatem podstaw do zwrotu wskazanego pisma w trybie powołanego przepisu nawet, jeśli przesyłka wysłana na adres pełnomocnika wnioskodawców była częściowo niekompletna.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego dowód z zeznań świadka L. B., zgłoszony po raz pierwszy w piśmie procesowym z dnia 31 marca 2015 r., nie był również dowodem spóźnionym, ponieważ potrzeba jego przeprowadzenia wynikała na zaawansowanym etapie niniejszego procesu i była skutkiem stwierdzeń biegłej A. D., jakie pojawiły się w wydanej przez nią opinii i dotyczyły braku możliwości dokonania wszystkich ustaleń na podstawie dokumentacji przedłożonej przez organ rentowy. Przesłuchanie Naczelnika Wydziału Rozliczeń Kont Płatników Składek, najlepiej zorientowanego w kwestii sposobu wyliczeń zaległości składkowych, było zatem konieczne do jednoznacznego wyjaśnienia zaistniałych

wątpliwości i wydania merytorycznego orzeczenia w sprawie. Wniosek o dopuszczenie przedmiotowego dowodu został zaś sformułowany nie tylko w piśmie procesowym z dnia 31 marca 2015 r., ale również na rozprawie w dniu 7 grudnia 2015 r., kiedy to dopiero po wydaniu kolejnej opinii uzupełniającej przez biegłą z zakresu księgowości został uwzględniony. Nawet w razie zwrotu pisma procesowego ZUS z dnia 31 marca 2016 r. istniała zatem możliwość przesłuchania wymienionego świadka jako dowodu prawidłowo zgłoszonego przez pozwanego. Sytuacja w postępowaniu była bowiem dynamiczna i uzupełnianie zebranego materiału dowodowego uzasadniało podejmowanie dalszych czynności dowodowych.

Niezasadne są również zarzuty apelacji dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego w oparciu o wadliwie zgromadzony materiał dowodowy, w tym materiał źródłowy do opinii biegłej, w następstwie, którego dokonano błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia w zaskarżonym wyroku. W tym miejscu podkreślić należy, iż ocena dowodów polega na poddaniu ich analizie według określonych kryteriów i wyraża się w porównaniu wyników postępowania dowodowego z przedmiotem postępowania dowodowego (tematami dowodowymi) i w syntetyzowaniu wniosków w uzasadnieniu wyroku. W wyniku swobodnej oceny dowodów sąd powinien więc dokonać selekcji zebranego materiału pod kątem istotności poszczególnych jego elementów. Dalszym założeniem prawidłowej oceny dowodów jest ich poprawna interpretacja dokonana w uzasadnieniu wyroku. Jednocześnie skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 – OSNC 2000, z. 10, poz. 189 oraz z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – OSNP 2000, nr 19, poz. 732).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszym przypadku skarżący nie wykazali, aby ustalając stan faktyczny w wyniku przeprowadzonej oceny dowodów Sąd Okręgowy uchybił zasadom logicznego rozumowania. Kwestia prawidłowości zgromadzenia materiału dowodowego została już przesądzona rozważaniami zamieszczonymi powyżej, a zatem nie zachodzi potrzeba ponownego jej analizowania. Zebrany materiał dowodowy wskazuje zaś w sposób jednoznaczny, że wyliczenia dokonane w zaskarżonych decyzjach są prawidłowe. Sama zasada ponoszenia przez wnioskodawców odpowiedzialności za zaległe składki w spornym okresie nie była kwestionowana. Nawet w przypadku braku możliwości odniesienia się w toku postępowania administracyjnego do prawidłowości wyliczeń organu rentowego zawartych w zaskarżonych decyzjach z uwagi na nieprzedstawienie szczegółowego wyliczenia kwot za poszczególne miesiące, w trakcie procesu sądowego ubezpieczeni mogli podnosić konkretne zarzuty w tym zakresie wobec dokonywania obliczeń przez biegłą i przedstawiania kolejnej dokumentacji ubezpieczeniowej przez pozwanego. Skutecznie takich zarzutów jednak nie ponieśli. Biegła zgodziła się bowiem ostatecznie z wyliczeniami ZUS i odniosła się precyzyjnie do zastrzeżeń zgłoszonych przez odwołujących odpowiadając na zadane jej pytania odnoszące się do opinii, która słusznie została podzielona przez Sąd pierwszej instancji.

Chybiony jest także zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. z 1997 r., Nr 28, poz. 153 ze zm.) poprzez zastosowanie do objętych decyzjami składek na ubezpieczenie zdrowotne sprzed wejścia zmiany przepisów tej ustawy i uznanie ich jako nieprzedawnionych, gdy tymczasem w zaskarżonych decyzjach ujęte były należności przedawnione, tak w zakresie należności głównych, jak i odsetek. W ocenie Sądu drugiej instancji Sąd Okręgowy prawidłowo i precyzyjnie wyjaśnił kwestię przedawnienia należności wskazanych w zaskarżonych decyzjach w związku ze zmianami obowiązujących w tym zakresie przepisów. Sąd Apelacyjny nie widzi potrzeby powtarzania tych rozważań, które w pełni podziela. Dodać jedynie należy, iż od 1 października 2004 r. przedawnienie należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne reguluje przepis art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), zgodnie z którym należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń

społecznych. W świetle zaś art. 93 ust. 1 ostatnio cytowanej ustawy składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściąganiu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych. Powołane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisy dotyczące przedawnienia należności z tytułu składek mają zatem pełne zastosowanie do przedawnienia składek na ubezpieczenie zdrowotne. Na mocy art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) przez należności z tytułu składek rozumie się zaś zarówno składki, jak i odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkową opłatę. Powołany w apelacji art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. nr 28, poz. 153) nie ma zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na jego nieobowiązywanie w okresie, którego dotyczą zaskarżone decyzje stwierdzające solidarną odpowiedzialność T. K. i T. D. za należności z tytułu składek. Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej kwestii przedawnienia spornych należności nie budzi przy tym zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego i wbrew twierdzeniom skarżących spełnia wymogi z art. 328 § 2 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedna. Dz.U. 2013 r., poz. 490) podkreślić należy, iż nie jest on trafny. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż wysokość wynagrodzenia radcy prawnego występującego w niniejszej sprawie winna być obliczona na podstawie § 6 powołanego rozporządzenia. Sprawa określana jako sprawa o zapłatę należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne czy też jako sprawa dotycząca odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne nie jest bowiem sprawą o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego, ale sprawą o świadczenie na to ubezpieczenie. Z tego względu wyłączone jest stosowanie w jej przypadku § 11 ust. 2 cyt. rozporządzenia. Także wykładnia celowościowa ostatnio wskazanego przepisu przemawia za wyłączeniem spraw o składki na ubezpieczenie społeczne z zasad wynagradzania radców prawnych w nim przewidzianych. Przepis ten ma bowiem na celu ochronę interesów osób pobierających świadczenia (m.in. rentę czy emeryturę) z ubezpieczenia społecznego właśnie ze względu na społeczny charakter tych świadczeń. Brak jest natomiast podstaw do przyjęcia, że przywilejem niższych wynagrodzeń dla radców prawnych winny być objęte sprawy, w których stronami są podmioty zobowiązane do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 9 marca 1993 r., II UZP 5/93 oraz w postanowieniu z dnia 5 czerwca 2009 r., I UZP 1/09). Taka interpretacja § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu prowadzi do wniosku, że konieczne jest ustalenie wynagrodzenia radcy prawnego w niniejszej sprawie na zasadach ogólnych, a zatem w zależności od wartości przedmiotu sporu, co uczynił Sąd pierwszej instancji. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wskazywałaby wprawdzie na konieczność zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w wyższej kwocie niż uczynił to Sąd Okręgowy, jednakże z uwagi na zaskarżenie przedmiotowego postanowienia jedynie przez odwołujących się nie istniała możliwość zmiany zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie na ich niekorzyść.

Wszystkie zarzuty apelacji okazały się zatem niezasadne. Sąd drugiej instancji nie dostrzegł również innych naruszeń prawa, które winien uwzględnić z urzędu.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w wyroku.